

Pla estratègic de sostenibilitat i compromís social 2023-2026

Comissió de Desenvolupament Sostenible

Coordinació: Sílvia Albareda Tiana

Curs 2022-2023

Índex

Introducció

Pla estratègic de sostenibilitat i compromís social de UIC Barcelona 2023-2026

Objectius generals

Àrea 1: Organització

Objectius específics

Àrea 2: Docència i recerca

Objectius específics

Àrea 3: Gestió ambiental

Objectius específics

Àrea 4: Compromís amb la societat

Objectius específics

Introducció

UIC Barcelona és protagonista de la tercera missió com a entitat dedicada a l'educació, a la recerca, i el compromís social. Té la tasca de cercar, difondre i aplicar alternatives ètiques als reptes socioeconòmics i ambientals amb què es troba la societat actual.

La universitat, com a espai d'educació de les generacions futures, exerceix un rol fonamental com a eina de transformació, especialment en un moment clau de reconstrucció social i econòmica després de la pandèmia.

L'actual Pla estratègic de sostenibilitat i compromís social 2023-2026 es dissenya en un moment de màxima vigència del concepte de desenvolupament sostenible, ja que la crisi sanitària, econòmica, social i mediambiental ha confirmat la necessitat de repensar el model de desenvolupament econòmic, la importància de la igualtat entre les persones, la protecció i conservació del planeta, la promoció de la pau i la solidaritat i la construcció d'aliances per fer front als reptes globals, la cultura i l'esport, tal com recomana el Manifest de Crue-Sostenibilitat "Universitat, cultura i patrimoni sostenible".

UIC Barcelona és conscient de la importància de formar professionals i orientar la recerca i la transmissió de coneixement vers el bé comú. La sostenibilitat i el compromís social són la clau en aquest camí cap a la cura de les persones humanes, el planeta, la prosperitat i la pau.

Pla estratègic de sostenibilitat i compromís social de UIC Barcelona 2023-2026

L'any 2022, després de diverses reunions amb els membres de la Comissió de Sostenibilitat, es va preparar l'avantprojecte d'aquest pla estratègic per concretar-ne els objectius, les accions i els indicadors vinculats amb la sostenibilitat i el compromís social de tota la comunitat universitària.

El nou Pla estratègic de sostenibilitat i compromís social 2023-2026, seguint el pla anterior amb les tres àrees d'Organització, Docència i recerca, Gestió ambiental, amplia amb el Compromís social una nova quarta àrea i introdueix noves accions i nous indicadors, a la vegada que renova i actualitza la informació anterior.

Ressalta la introducció de competències transversals en desenvolupament sostenible en els sistemes d'ensenyament i aprenentatge dels diferents graus de la Universitat.

Aquest nou pla presenta un camí, unes eines avaluable i unes prioritats per impulsar una transformació vers la sostenibilitat de la Universitat, que dona suport al concepte de sostenibilitat integral —social, econòmica i ambiental— segons la missió, la visió i els valors de UIC Barcelona.

S'associen a cada eix una sèrie de línies estratègiques i d'objectius corresponents a partir dels quals es descriuen les accions pertinents que s'han de dur a terme. Cada acció, al seu torn, es defineix a partir d'indicadors i del valor que s'atribueix als indicadors, el qual ha de servir per fer el seguiment concret de les diverses accions plantejades.

Objectius generals

- I. Configurar un nou marc d'actuació en l'àmbit del desenvolupament sostenible amb la finalitat que UIC Barcelona prengui l'Agenda 2030 i els ODS com a eixos vertebradors de les accions que es duran a terme des del 2023 fins al 2026, fet que suposa afegir el compromís amb la societat entre les àrees d'actuació.

- II. Promoure el desenvolupament sostenible de manera integral mostrant les interconnexions entre els aspectes socials, econòmics i mediambientals de les diferents qüestions o problemes.
- III. Avançar cap al desenvolupament sostenible integral a la Universitat, per mitjà d'una planificació estratègica que garanteixi la coordinació efectiva i coherent entre les àrees d'Organització, Docència i recerca, Gestió ambiental i Compromís amb la societat durant els quatre anys vinents.
- IV. Assumir que les mesures per reduir i adaptar-nos a problemes com el canvi climàtic, la pèrdua de la biodiversitat o les emigracions forçades no depenen únicament de solucions tècniques o científiques, sinó sobretot de valors i actituds ètiques que inspirin un canvi d'hàbits. Per tant, la comunitat educativa de UIC Barcelona ha de promoure i adoptar hàbits i valors de sostenibilitat i compromís social en tots els àmbits de la vida universitària, i facilitar així que l'alumnat els adquireixi al llarg del seu aprenentatge i que el PAS i el PDI siguin referents.
- V. Comprendre que les polítiques i projectes de cooperació al desenvolupament, la solidaritat, la igualtat entre homes i dones, la promoció d'hàbits saludables i la millora de qualitat de vida a les universitats són una eina de reducció de les desigualtats socials i promoció del desenvolupament sostenible, que han d'anar acompanyades necessàriament per un treball de sensibilització que impulsi el compromís social del col·lectiu universitari en línia amb la tercera missió de la Universitat de fer un servei a la societat alineat amb la missió i visió de UIC Barcelona.

Aquests objectius generals convergeixen vers les quatre **àrees o eixos estratègics**: Àrea 1, Organització; Àrea 2, Docència i recerca, Àrea 3, Gestió ambiental i Àrea 4, Compromís amb la societat.

Cada àrea s'ha dividit en àmbits, indicant les accions que es portaran a terme per assolir els objectius, amb quins indicadors es mesuraran, tenint en compte els indicadors que es demanen en les mètriques internacionals i nacionals de desenvolupament sostenible i gestió ambiental de les universitats i amb quina prioritat.

Els criteris de prioritat són:

- Prioritat 1: Assoliment a curt termini: 2023-2024
- Prioritat 2: Assoliment a mitjà termini: 2024-2025

- Prioritat 3: Assoliment a llarg termini: 2025-2026

En cada àmbit s'han indicat els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) amb els quals està directament relacionat.

Àrea 1: Organització

Objectius específics:

1. Elaborar, aprovar i implementar el Pla estratègic de sostenibilitat i compromís social de UIC Barcelona 2023-2026 amb objectius estratègics i indicadors que permetin avaluar-lo periòdicament.
2. Planificar i implementar la política de sostenibilitat i estructurar els recursos que comporta executar-la.
3. Desenvolupar un model pressupostari que atengui a la sostenibilitat i el compromís social de la Universitat.
4. Involucrar la comunitat universitària en qüestions ambientals i de compromís social per promoure canvis en valors, hàbits i actituds i fomentar l'enfocament de la recerca i els estudis cap a la cooperació i el desenvolupament sostenible.

Àrea 2: Docència i recerca

Objectius específics:

1. Introduir competències transversals en desenvolupament sostenible en els sistemes d'ensenyament i aprenentatge dels diferents graus.
2. Fer una revisió integral de les memòries de grau, introduint-hi els àmbits prioritaris per al desenvolupament sostenible: salut i benestar, drets humans, educació en igualtat, reducció de la pobresa i les desigualtats, economia sostenible i consum responsable, acció climàtica, etc., segons convingui en els diferents graus i apartats de la memòria.
3. Incorporar activitats de servei social, com ara la metodologia de l'aprenentatge servei en l'àmbit curricular com a eina de formació integral dels estudiants.
4. Impulsar la introducció del desenvolupament sostenible i el compromís social en la docència i la recerca, per mitjà d'una reflexió inicial i un procés de formació contínua del professorat i d'enfortiment dels recursos docents. El procés hauria d'incloure jornades de formació en sostenibilitat, compromís social i programes orientats a la formació en l'Agenda 2030 i els ODS per al PDI.
5. Valorar les bones pràctiques en línia amb els ODS i l'Agenda 2030 dels docents i penalitzar els treballs acadèmics que no estiguin fets amb criteris de sostenibilitat i compromís social.
6. Fer una revisió integral de les línies de recerca i fomentar la investigació orientada a la consecució dels ODS, que inclouen temes com: la promoció de la salut i el benestar, l'educació en igualtat, els drets humans, la reducció de les desigualtats socials i la pobresa, l'economia circular, l'educació pel consum sostenible, l'acció climàtica, la justícia social i ambiental, l'aigua neta, etc.

Àrea 3: Gestió ambiental

Objectius específics:

1. Reduir la petjada ecològica de UIC Barcelona a través d'estratègies combinades de reducció de consum de recursos (energia, aigua, materials, etc.), millorar-ne l'eficiència, canviar les fonts de combustibles fòssils per renovables i fomentar la producció d'energia amb fonts renovables als campus amb polítiques de sostenibilitat.
2. Considerar la sostenibilitat en els processos d'adquisicions i inversions de la Universitat.
3. Avaluar els compromisos d'Acció Climàtica de la Generalitat que UIC Barcelona ha assolit sobre el canvi climàtic i la mitigació dels seus impactes.
4. Adoptar pràctiques sostenibles en l'adquisició a les nostres cadenes de subministrament i serveis d'alimentació.
5. Promoure la mobilitat sostenible per a tota la comunitat universitària i sensibilitzar sobre els beneficis del seu ús per a les persones i per al planeta.
6. Impulsar un programa de prevenció de generació de residus i malbaratament alimentari, reducció de plàstics d'un sol ús, i de reutilització i reciclatge dels béns que no puguin ser suprimits en origen.
7. Promoure estils de vida més sostenibles.
8. Optimitzar els recursos hídrics amb un pla integral de la gestió del cicle de l'aigua als campus.
9. Fomentar un consum responsable, establir estratègies per optimitzar i minimitzar l'ús dels recursos i racionalitzar el flux de matèria i energia en tota l'activitat desenvolupada a la Universitat.
10. Desenvolupar protocols ambientals per a l'organització d'esdeveniments que incloguin el càlcul de la petjada de carboni i que ofereixin la possibilitat de compensar-la i difonguin el compromís de UIC Barcelona amb la sostenibilitat.
11. Establir una línia d'acció de sostenibilitat sobre compra verda.

Àrea 4: Compromís social

Objectius específics:

1. Desenvolupar estratègies que fomentin la solidaritat, el voluntariat, la igualtat d'oportunitats i de gènere i els hàbits saludables i sostenibles a la Universitat en col·laboració amb persones i països en vies de desenvolupament.
2. Sensibilitzar el col·lectiu universitari mitjançant la formació i la informació sobre la importància d'assolir els ODS perquè s'impliquin en projectes i iniciatives lligades a l'Agenda 2030.
3. Potenciar els programes d'educació per al desenvolupament de manera transversal en els estudis universitaris i donar prioritat a l'educació superior com una eina per al desenvolupament.
4. Sensibilitzar el col·lectiu universitari sobre la importància dels programes i accions de voluntariat, els beneficis que tenen per a la societat i l'entorn i impulsar la participació en aquests programes.
5. Enfortir el rol de UIC Barcelona com a agent transformador cap a una societat més justa i un entorn més sostenible i saludable.
6. Promoure els projectes de cooperació al desenvolupament impulsats per UIC Barcelona en col·laboració amb altres entitats i organitzacions creant aliances duradores que permetin una continuïtat en el treball per a l'assoliment dels ODS.
7. Enfortir les relacions i aliances establertes amb altres universitats, empreses, ONG i altres entitats amb l'objectiu de desenvolupar i portar a terme iniciatives concretes que contribueixin a l'assoliment dels ODS.
8. Fomentar la recerca d'estudiants i PDI en l'àmbit de la cooperació internacional al desenvolupament.